

SLUŽEBNÍ PŘEDPISY A POMŮCKY ŽELEZNIČNÍ
KN 1
Předpis pro organizování nákladní dopravy – dispečerský systém

Sekce TT – Provoz

1 Profesionální výpis pro strojvedoucí manipulačních vlaků a výpravčí

- **Nákladní listy z vozových karet nevyjímejte, nové nekládejte, pořadí neměňte. To dělá dispečer nákladní dopravy.**
- **Vůz přistavte na kolej či vlečku podle určení v nákladním listu.**
- **Po změně nákladního listu, kterou provedl dispečer nákladní dopravy, vůz zpracujte, tj. zařadte do příslušného vlaku podle určení v novém nákladním listu.**
- **Chcete-li si přímo na setkání objednat a realizovat přepravu, poradte se s dispečerem nákladní dopravy, on nebo někdo z jeho týmu Vám poradí a řekne, co a jak.**

2 Seznam nejpoužívanějších zkratk a vysvětlivky méně obvyklých výrazů

GVD – grafikon vlakové dopravy

ND – dispečer nákladní dopravy

NL – nákladní list

VNVK – všeobecná nakládková a vykládková kolej

instradace – stanovení směru, cílové stanice

doprava (železniční) – veškeré činnosti, přímo související s pohybem kolejových vozidel

přeprava (železniční nákladní) – veškeré činnosti, přímo související se zbožím a se vztahy k odesílatelům a příjemcům zboží

3 Obecné informace

- Nákladní dopravu organizuje dispečer nákladní dopravy.
- Dispečer nákladní dopravy může některé úkony delegovat na jím pověřené osoby. Např. může se domluvit s vedoucím posunu ve větší stanici, že lze naložit 10 vozů Vtr uhlím a odeslat následujícím Mn. V takovém případě mu předá příslušné NL a náklady.
- Nákladní dopravu dělíme na dva systémy: **obslužný** a **doplňkový**.
 - **Obslužný systém zahrnuje všechny vlaky a vozy, které slouží k nákladní obsluze všech stanic, nákladišť a vleček v layoutu.**
Vozy obslužného systému musí být vybaveny odpovídající vozovou kartou.
 - **Doplňkový systém tvoří nákladní vlaky, sloužící pouze pro zahuštění provozu na hlavních tratích (dříve tzv. ad-hoc vlaky), jejich vozy se zásadně neúčastní obsluhy žádných stanic, nákladišť a vleček.**
- Nákladní vozy obslužného systému se dále dělí na vozy **volného oběhu** a vozy **přepravců**.

Vozy přepravců se dále dělí, tak jako ve skutečnosti, na vozy **soukromé, pronajaté, kontingentní a kyvadlové**.

Soukromým vozem je vůz ve vlastnictví přepravce. Měl by být označen černou tabulí se jménem vlastníka; bývá také opatřen reklamou (např. "pivovar Mukačevo").

Pronajatý vůz je vozem ve vlastnictví dopravce, který jej pronajal přepravci. Měl by být označen černou tabulí se jménem nájemce, reklamu obvykle nenese. Z přepravního hlediska se chová jako vůz soukromý.

Kontingentní vůz je vozem ve vlastnictví dopravce, avšak je vyčleněn z vozů volného oběhu do kontingentu vozů, kterými se uspokojí potřeby jednoho dopravce. Měl by být označen tabulí typu "kontingentní vůz cukrovar Dolní Cetno". Ve skutečnosti se chová jako vůz dopravce ve zvláštním režimu, pro zababovské dráhy se ale chová jako vůz soukromý, neboť zatím nepoužíváme v nákladní dopravě finanční instituty jako stojné či zdržné.

Kyvadlový vůz se chová velmi obdobně jako vůz kontingentní, pouze s tím rozdílem, že obíhá po téže trase tam a zpátky. Měl by být označen tabulí "kyvadlový vůz". Jinak se chová stejně, jako kontingentní - pro zababovské dráhy tedy bude vozem soukromým.

- Z přepravního hlediska zababovských drah se tedy **všechny vozy přepravců**, lhostejno zda soukromé, pronajaté či kontingentní nebo kyvadlové, **chovají stejně**, avšak **rozdílně od vozů volného oběhu**.
- **Proto dále pojednáváme odděleně o vozech přepravců a vozech volného oběhu.**
- Rozdělení na vozy **volného oběhu** a **vozy přepravců** je vyznačeno na vozových kartách takto:
- **Pro vozy přepravců** je na vozových kartách zaveden červený pruh s nápisem „vůz přepravce“.
- **Vozy volného oběhu** jsou na vozové kartě označeny zeleným pruhem s nápisem „vůz volného oběhu“.
- Vzor vozové karty je uveden níže, zde se podává její popis:

V horní části karty je umístěn přes celou její šíři obrázek (fotografie) vozu.

Pod obrázkem (fotografií) vozu je ve stejném řádku uvedena vlevo tučným tiskem jednopísmenná zjednodušená řada vozu v rámečku (např. Z), tato zjednodušená řada je uvedena dle zásad označování nákladních vozů ČSD;

pod fotografií vozu stále v témž řádku je v zeleném nebo červeném pruhu vpravo uvedeno, zda jde o vůz volného oběhu nebo vůz přepravce;

na dalším řádku je uvedena vlevo železniční správa tak, jak je natištěna na modelu (např. DR).

Zde vyobrazení vzorů vozové karty pro vozy přepravce a vozy volného oběhu.

- Nákladní doprava se uskutečňuje v průběhu sessiony na základě **požadavku na dopravu zboží**. V našem případě se **o dopravu zboží požádá vyplněním NL** a u otevřených vozů a vozů, které to umožňují, také přiložením nákladu.
- Pracoviště komerčního zaměstnance:

V každé stanici, nákladisti a vlečce bude vyhrazeno místo, a to jednoduchou krabičkou, které bude považováno za pracoviště komerčního zaměstnance. Zde se budou shromažďovat požadavky na přepravu (NL + náklady).

Vzhledem k nedostatku personálu bude funkci komerčního zaměstnance zajišťovat dispečer ND, který bude v průběhu sessiony obcházet jednotlivé stanice a vyřizovat požadavky na přepravu.

4 Organizace během provozu

4.1 Objednání dopravy

Osoba, která chce si objednat přepravu, přijde do stanice a na označené pracoviště komerčního zaměstnance uloží vyplněný NL (nebo několik) a pro otevřené vozy odpovídající náklad.

4.2 Naložení vozu

Vůz je naložen vložением NL do jeho vozové karty, u vozů otevřených a u vozů, jejichž konstrukce to umožňuje, se též naloží odpovídající náklad .

4.2.1 Vozy volného oběhu

Vůz naloží dispečer ND, na vlečkách s vlastním personálem vlečkař.

4.2.2 Vozy přepravců

Vůz nakládá zařaditel vozu. Zařaditelem se rozumí pro účely tohoto předpisu podnik, který vůz využívá pro své přepravy (např. Mrazírny Mochov n.p., Cukrovar Dolní Cetno atp.), nikoli skutečný majitel modelu vozu. Pro potřeby oběhu vozu může vůz být vybaven tolika NL, aby se vrátil zpět k zařaditeli dle definovaného scénáře (není ovšem podmínkou). Např. Mochov -> Rumburk (přeprava zeleniny); Rumburk -> Výpravčice (k dezinfekci); Výpravčice -> Mochov (prázdný).

4.3 Vyložení vozu

Vůz je vyložen vyjmutím NL z vozové karty a je-li náklad vyjmutelný, též jeho odebráním. Vůz, lhostejno zda volného oběhu či přepravce, vykládá vždy ND, na vlečkách s vlastním personálem vlečkař.

S vyjmutým NL je dále naloženo podle těchto zásad:

- neoznačený NL je odložen mimo vozovou kartu do krabičky k tomu určené, přeprava byla **jednorázová a je ukončena**
- NL označený **svislým žlutým pruhem** je vložen **zpět do vozové karty** na poslední místo za ostatní NL, přeprava **je cyklická**

4.3.1 Vozy volného oběhu

Vůz volného oběhu po vyjmutí posledního NL zůstává prázdný. Pokud je v dané stanici požadavek na přepravu, pro kterou je tento vůz vhodný (řada a typ) a použitelný (není např. potřeba jej nejprve odeslat k dezinfekci), může být vůz naložen. Pokud nejsou požadavky na přepravu, rozhodne ND, zda zůstane vůz deponován ve stanici nebo bude jako prázdný odeslán do jiné stanice (v takovém případě jej dispečer vybaví příslušným NL).

4.3.2 Vozy přepravců

Pokud má vůz ve vozové kartě vloženo více NL, pak jej dispečer ND vyloží (odebráním svrchního NL v kartě a vůz dále odjíždí podle následujícího NL. Pokud po vyložení zůstane vůz bez NL, dispečer již nedoplňuje NL, a vůz je dle určení na své kartě „Po vyložení vraťte do domovské stanice“ tam instradován (proto musí být domovská stanice vozů přepravců vyznačena ve vozové kartě razítkem). Vlečkaři jako domovskou stanicí vyplňují zásadně tu železniční stanicí, z níž je vlečka obsluhována dle konkrétního layoutu. Proto musí být pro každé setkání pořízeny pro vozy přepravců razítkováním pořízeny vozové karty

s aktuálním vyznačením domovské stanice (např. pro Zákupy 2012 byl domovskou stanicí Cukrovaru Dolní Cetno Svor, pro Rokytnici 2012 to byl Drnov).

4.4 Práce s vozy ve stanicích

Výpravčí řídí provoz ve stanicích dle GVD.

U Mn zajistí pro vozy, které jsou určeny pro jeho stanici, přistavení vozu k vyložení na patřičné místo, vyznačené v NL a do příchodu ND s nimi dále nemanipuluje (kromě např. případů dočasného uvolnění manipulační koleje pro další posun, po kterém jsou tyto vozy vráceny na původní místo).

Po zpracování vozů nákladním dispečerem zkontroluje výpravčí nové NL a vozy zařadí do příslušných vlaků podle směrovacích předpisů (tvoří zpracovatel GVD).

S vozy bez NL (vyjma návratu vozů přepravce do domovské stanice) a s vozy, které již jsou přistaveny na koleji, která je vyznačena v NL, dále nemanipuluje.

Vozy, jejichž nový NL přikazuje zůstat v dosavadní stanici, ale přestavit na jiné manipulační místo, přestaví při nejbližší vhodné příležitosti (příklad: v Kokavě na VNVK byl vyložen vůz, po zpracování ND má nový NL s určením „Kokava, vl. Pila“; takový vůz přestaví výpravčí na vlečku pila, a to, protože v Kokavě nemá staniční zálohu, lokomotivou nejbližšího manipulačního vlaku, který v Kokavě podle GVD manipuluje. V žádném případě na tyto účely nepoužívat lokomotivy tranzitních vlaků, byť by tyto vlaky měly ve stanici dlouhý pobyt).

Povinnosti výpravčího v dopravních D3 a na vlečkách a nákladištích na širé trati má strojvůdce, který pro tyto úkony musí být dostatečně kvalifikován.

Povinnosti výpravčího na větších vlečkách s vlastním personálem má vlečkař.

4.5 Práce s vozy cizích železnic

Vozy cizích železnic se rozumí vozy majitelů mimo klub Zababov, kteří jsou na provozním setkání zúčastněni formou části layoutu, představující samostatný provozní celek, obvykle území cizího státu.

Tyto vozy, jejich vozové karty a NL nejsou v souladu s tímto předpisem.

Vozy cizích železnic nejsou vozy majitelů – členů klubu Zababov, bez ohledu na to, jaká vlastnická železnice je uvedena na modelu vozu.

Po vyložení cizího vozu, zůstane-li tento bez NL, odesílá jej ND jako prázdný na domovskou železnici. Před setkáním je třeba s cizí železnicí uzavřít dohodu ohledně určení její stanice, do které budou její prázdné vozy instradovány.

Pokud se v layoutu ČSD vyskytuje požadavek na přepravu vhodného zboží (ložitelného do dotyčného vozu) směrem na domovskou železnici vozu, ND dotyčný cizí vůz pro tuto přepravu může použít.

Možnost použití cizího vozu ND bude součástí dohody s cizí železnicí.

5 Příprava nákladní dopravy před setkáním

Před setkáním je nutné připravit výchozí stav. O přípravu výchozího stavu se na setkání stará služba vozová (viz předpis o stavbě layoutu).

Pro zahájení provozu je nutné připravit NL.

Objednání přeprav bude analogické tomu na setkání, jen proběhne elektronickou formou.

Každý, kdo si bude chtít objednat přepravu, vyplní „elektronický NL“ – tabulku viz příloha 1. Jeden řádek odpovídá jednomu NL. Pro potřeby vytvoření oběhu vyplní ve sloupci „Oběh“ číslo ve tvaru XX/YY. Kde XX je číslo oběhu a YY je pořadí NL v rámci oběhu.

Příklad: Oběh 1: Drnov – Mochov – Výpravčice – Drnov obsahuje celkem tři NL (pro instradaci CDC – Mochov první, druhý pro Mochov – Výpravčice a třetí pro Výpravčice – CDC). Jak výše uvedeno, vlečkař, tedy např. Cukrovar Dolní Cetno (CDC), instraduje vozy na NL do té žst., z níž je jeho vlečka obsluhována a místo koleje píše do NL název vlečkaře s poznámkou „vl.vl.“ – vlastní vlečka.

Stanice, nákladíště a názvy vlekařů či vleček uvádějí se do NL celými názvy, aby nedošlo k omylu.

Takto vyplněný požadavek pošle organizátorovi ND nejpozději 14 dnů před setkáním. Později odeslané požadavky nemusí být realizovány.

Organizátor přepravy se s objednatelem domluví na způsobu přípravy NL. Pro některé komodity (např. řepa, uhlí, kulatina) je možné vyrobit NL hromadně. Pro speciální komodity (např. Tank T34) je vhodnější připravené NL odeslat zpět objednateli, aby si spároval náklad s NL a vozem, který předá službě vozové-komerční na setkání.

Viz příklady v příloze 1.

Informativní tabulka pro převod řad nákladních vozů dle zásad označování UIC na řady dle zásad označování ČSD:

E, T = U, resp. V

G = Z

H = Z

K, O, R, L, S = P, popř. O (mají-li oplén), nebo N (mají-li nízké stěny)

F = W

Z = R

I = L

U = cokoliv, rozhoduje typ vozu

ROZSAH ZNALOSTÍ

Pracovní činnosti	Znalost
Nákladní dispečer	úplná: celý předpis
Výpravčí v ŽST s vozovou manipulací	úplná: profesní výpis informativní: celý předpis
Strojvedoucí nákladních vlaků místní obsluhy (Mn, Pv)	úplná: profesní výpis informativní: celý předpis
vlečkaři, provozující vlečku, obsazenou za provozu vlastním personálem	úplná: celý předpis
ostatní osoby, podílející se na provozu	informativní: celý předpis